

Covenant & Conversation

Jonathan Sacks
THE RABBI SACKS LEGACY

VAYIKRA • ויקרא

MANEVİYAT ÜZERİNE ETÜTLER

BASED ON THE TEACHINGS AND WRITINGS OF RABBI LORD JONATHAN SACKS 7"צז

Covenant & Conversation yazılarına sağladıkları ve Harry (Chaim) Schimmel'in anısına adanan cömert sponsorlukları için Schimmel Ailesi'ne teşekkürlerimizle.

"R. Chaim Schimmel'in Tora'sını, onunla ilk karşılaştığım zamandan beri severim. Sadece yüzeysel gerçekle değil, altta yatan daha derin gerçeğe olan bağlantısıyla da ilgilenmeye gayret eder. 60 yıldır kendisine eşlik eden olağanüstü eşi Anna'yla birlikte, aile, cemaat ve Tora sevgisine adanmış bir yaşam inşa ettiler. Ortaya koydukları örnek yaşamla beni fazlasıyla etkilemiş müstesna bir çift." - Rabi Sacks

Anlam Arayışı

● Bu özet, Rabi Sacks'ın bu haftaki Covenant & Conversation yazısından uyarlanmıştır. Bu yazıya aşağıdaki adresten erişilebilir: www.rabbitsacks.org/covenant-conversation/vayikra/the-pursuit-of-meaning.

Peraşamıza ve Tora'nın üçüncü kitabına ismini – *Vayikra* – veren sözcüğün tam manasını anlamak zordur. Doğrudan çevrildiği zaman *Vayikra* kitabı şöyle başlamaktadır: "Ve Moşe'ye seslendi (*Vayikra el Moşe*); ve *A-Şem* ona Buluşma Çadırı'ndan konuşarak şöyle dedi..." İlk ifade gereksiz görünmektedir. Eğer bize Tanrı'nın Moşe'ye konuşmak üzere olduğu söyleniyorsa, ayrıca "Ve seslendi" demeye ne gerek vardır? Raşi bunu şöyle açıklar: [Tanrı'nın Moşe'yle] "konuştu" veya "söyledi" veya "emretti" [ifadesiyle iletişim kurduğu] her seferde, [Tanrı, Moşe'yi] öncelikle [ismen] çağırmıştır.¹ "Çağırarak" veya "seslenmek" bir sevgi ifadesidir.

Vayikra*, diye açıklar bize Raşi, bir göreve sevgiyle çağrılmak anlamına gelir.** Batı düşüncesinin en önemli fikirlerinden birinin kaynağı budur. Şöyle ki; İngilizce "uğraşı" veya "görev" anlamına gelen *vocation* sözcüğünün temel anlamı "çağrı" şeklindedir. Dolayısıyla bu fikre göre, bir kariyer veya yaşam yolu seçmenizin sebebi, sırf onu yapmak istemeniz veya size belli başlı avantajlar sağlaması değil, sizin kendinizi onun tarafından çağırıyor, göreve davet ediliyor hissetmenizdir. Onun, hayattaki anlam ve misyonunuz olduğunu hissediyorsunuzdur. ***Dünyaya gelme amacınız budur.

Tanah'ta bunun gibi birçok çağrı karşımıza çıkmaktadır. Örneğin Avraam'ın, ülkesini ve ailesini terk etmesi yönünde duyduğu çağrı vardır (Bereşit 12:1). Moşe'ye Yanan Çalı'lık'ta yapılan çağrı vardır (Şemot 3:4). Yeşayau'nun, Tanrı hakkında, O'nun, etrafı meleklerle çevrili halde bir tahtta otururken tasvir edildiği mistik bir vizyonla deneyimlediği çağrı vardır:

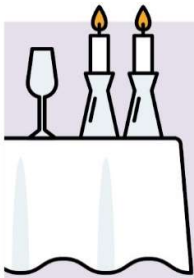
Sonra *A-Şem*'in "Kimi göndereyim? Ve kim bizim için gidecek?" diyen sesini duydum. Ve dedim: "Buradayım. Beni gönder!" (Yeşayau 6:8).

Düzeltilmesi gereken bir yanlış, iyileştirilmesi gereken bir rahatsızlık, karşılanması gereken bir ihtiyaç gördüğümüz ve onun bize hitap etmekte olduğunu hissettiğimiz zaman – işte, peygamberlik-sonrası dönemde *Vayikra*'yı, Tanrı'nın çağrısını duymaya en çok yaklaştığımız an odur. Ve bu sözcük neden burada, Tora'nın üçüncü ve merkezi kitabının en başında yer almaktadır? Çünkü *Vayikra* kitabı, *korban*larla, insanın kendisinden bir şey vermesiyle, fedakârlıkla ilgilidir ve aynı şekilde her görev de fedakârlık gerektirir. **Fedakârlığı, yerine getirmemiz için bize çağrıda bulunan görevin bir parçası olduğunu hissettiğimiz zaman o fedakârlığı ortaya koymaya gönüllü oluruz.**

Ebediyet nazarından baktığımızda, bazen kendi önemsizliğimize dair bir duygu bizi bunaltır. Ne de olsa okyanustaki bir dalgadan, sahildeki bir kum tanesinden, sonsuzluğun yüzeyindeki bir toz tanesinden öte değildir. **Ama işte, buradayızdır; çünkü Tanrı burada olmamızı istemiştir ve çünkü özellikle bizim yerine getirmemizi istediği bir görev vardır.** Anlam arayışı, bu görevi yerine getirme serüvenidir.

Her birimiz benzersizizdir. Genetik açıdan aynı olan ikizler bile farklıdır. Yalnızca bizim – hem de tam bu anda, bu yerde ve bu koşullarda kim ve ne isek o sıfatla – yapabileceğimiz şeyler vardır. Tanrı'nın her birimiz için belirlediği bir görev vardır: yapılacak bir iş, gösterilecek bir nezaket, verilecek bir armağan, paylaşılacak bir sevgi, hafifletilecek bir yalnızlık, dindirilecek bir acı veya onarılmalarına yardımcı olunacak kırık yaşamlar. Bu görevin farkına varmak, *Vayikra*'yı, Tanrı'nın çağrısını duymak, her birimiz için en büyük manevi sınavlardan biridir.

Bu görevin ne olduğunu nasıl bilebiliriz? **Yapmak istediğimizin yapılması gerekenle bulunduğu yer, Tanrı'nın olmamızı istediği yerdir.**

Şabat Sofrasında

1. Hayattaki görevinizin ne olduğuna kim karar verir?
2. Hayattaki görevinizin ne olduğunu biliyor musunuz? Nasıl biliyorsunuz?
3. Tanah'ta Tanrı'nın bir kişiyi göreve çağırıldığı başka önemli örnekler aklınıza geliyor mu?

¹ Raşi'nin *Vayikra* 1:1 açıklaması.

Dünya Seni Bekliyor

Rabi Alex Israel

Peraşamız Vayikra, Tanrı'nın Moşe'ye bir "çağrıda" bulunduğu bahsetmektedir. Rabi Sacks, tüm insanlığın bizim "çağrımızı" hissedebileceğini söylemekte ve "Buradayızdır; çünkü Tanrı burada olmamızı istemiştir ve çünkü özellikle bizim yerine getirmemizi istediği bir görev vardır" diye yazmaktadır.

Rabi Sacks bu konuda harika bir hikâye anlatır. Bir Habad *şaliach*, Alaska'da küçük bir kasabaya gider. Orada kendilerine bir şeyler öğretebileceği Yahudiler olup olmadığını merak etmektedir. Kendilerini Yahudi olarak tanımlayan hiç aile yoktur. Yerel okulda, annesinin Yahudi olduğunu bilen sadece tek bir genç kız bulur. Bu da kızın kendisinin de Yahudi olduğu anlamına gelmektedir. Ama acaba bu *şaliach*, diğer tüm Yahudilerden uzaktaki bu Yahudi kıza ona ilham verecek ne söyleyebilecektir? Sonunda ona şunları söyler:

"Biliyor musun? Biz Yahudilerin Şabat adı verilen özel bir günü vardır. O günün başlangıcını, gün batımından önce iki kandel yakarak işaretleriz. Bu da dünyaya ışık ve barış getirmeyi simgeler. Kandilleri yakan ilk Yahudiler Yeni Zelanda'dakilerdir. Sonra Avustralya, sonra Hindistan, sonra İsrail, sonra New York. Ve biliyor musun?" diye devam eder, "Bu kasaba, yani senin kasaban, tüm yerkürenin en batısında yer alıyor! Eğer her Cuma akşamı kandel yakarsan, Dünya gezegeni üzerinde Şabat'ı ağırlayan en son Yahudi sen olacaksın! Ve tüm dünya senin Şabat'ı tamamlamanı bekleyecek!"

Rabi Sacks bu hikâye üzerine yorumda bulundu: "Bunun o genç kız üzerinde nasıl bir etki yarattığını düşünabiliyor musunuz? Habad *şaliach*, ona kendisini önemli hissettirmişti. Kızın tüm Yahudi halkı için, tüm dünya için gerçekleştirecek bir görevi vardı. İşte insanların hayatlarını bu şekilde değiştirebilirsiniz! Onlara ne olabileceklerini göstererek."

● Alex Israel uluslararası çapta bir konuşmacı, yazar ve podcasterdir. Midreşet Lindenbaum ve Yeşivat Erets Hatzvi'de dersler vermektedir.

A CLOSER LOOK

● **Rav Alex** şimdi Rabi Sacks'tan öğrendiği derin mesajlardan bazıları hakkındaki fikirlerini paylaşıyor.

Bu haftaki Covenant and Conversation size ne yönden hitap etti?

Mutluluğu en son teknolojiyi satın almakla, yeni giysiler edinmekle veya pahalı tatillere çıkmakla yakalamaya çalışan birçok insan görüyorum. Ama tüm bunları yapmalarına rağmen hâlâ mutlu değiller! Rabi Sacks bize, arzularını tatmin etmenin hayvanların bile yapabileceği bir şey olduğunu, ama insanoğulları olarak bizlerin daha fazlasına ihtiyacı olduğunu öğretmektedir. Bizim anlama ihtiyacımız vardır. Her ne kadar bugünlerde sonsuz seçeneğe sahipsek de, bazen o anlamı bulmak çok zor olabilmektedir.

Öyleyse hayatta anlamı nasıl bulabiliriz?

Rabi Sacks, bu anlamı, kendi benliğimizden daha büyük bir şeyde bulabileceğimizi söylemektedir. Bunun yolu, sahip olduğumuz yetenek ve becerileri alıp, onları daha büyük bir amaca katkıda bulunmak için kullanmaktır. Gariptir, aradığımız anlamı, bir şeyler ararak değil, aksine, vererek ve katkıda bulunarak bulabiliriz. Bu tamamen, daha yüksek bir amacın "çağrısına" cevap vermekle, bir amaca kendimizi adanmakla ilgilidir. Rabi Sacks bir keresinde "Anlam keşfedilmez; yapılır" diye yazmıştı.

Bu haftaki Devar Tora'da en sevdiğiniz kısım hangisi?

Şu alıntıyı çok sevdim: "Düzeltilmesi gereken bir yanlış, iyileştirilmesi gereken bir rahatsızlık, karşılanması gereken bir ihtiyaç gördüğümüz ve onun bize hitap etmekte olduğunu hissettiğimiz zaman – işte, peygamberlik-sonrası dönemde *Vayikra*'yı, Tanrı'nın çağrısını duymaya en çok yaklaştığımız an odur." Rabi Sacks, bu çağrıyı hepimizin duyabileceğini söylemektedir – tıpkı Moşe'nin onu Yanan Çalılık'ta duymuş olması gibi.

Rabi Sacks size anlam bulma konusunda rehberlik etti mi?

Rabi Sacks, zekâ dolu dersleri ve kitapları yoluyla kendi dünyamı anlamama tabii ki yardımcı oldu. Ama bunun da ötesinde, bir gençlik lideri olduğum dönemde beni liderlik etmeye ve öğretmeye teşvik etmişti. Kendime çok güvenim yoktu ve Rabi Sacks bana, bir Rav ve başka genç insanlara bir rehber olarak başarılı olabileceğimi söyledi. Ve o bana inandığı için, ben de kendime inanmaya başladım.

TORAH TRIVIA

Bilmece: İkimiz de Tanah'ta birer ilkte yer alıyoruz. Ama o sonuncunun ilkinin ilki; bense üçüncünün ilkinin sonuncusuyum. İkimiz bir yönden aynıyız, ama başka bir yönden farklıyız. İkimiz de normal değiliz ve o benden çok daha büyük. Biz birer insan değiliz. Biz kimiz?

Cevap: İkimiz de sıra dışı *alef* harfleriyiz. Ben *Vayikra* (Vayikra 1:1) sözcüğündeki küçük *alef* harfimi ve o, *Adam* (Divre Ayamim I 1:1) sözcüğündeki büyük *alef* harfi. Her ikimiz de Tanah'taki bir kitabın ilk sözcüğünde yer alıyoruz, ama o, Tanah'ın son kitabının (Divre Ayamim) ilk sözcüğünün ilk harfi iken, bense Tanah'ın üçüncü kitabının (Vayikra) ilk sözcüğünün son harfimi.

İkimiz bir yönden aynıyız; yani ikimiz de birer "*alef*"iz. Ama birbirimizden farklıyız, çünkü ikimiz de, hem Tanah'taki diğer harflerin büyük çoğunluğundan hem de birbirimizden farklı boyuta sahibiz. O her zaman diğer *alef*lere göre daha büyük yazılıyor ve ben her zaman normal harflerden daha küçük yazılıyorum. Biz birer harfiz, insan değiliz.

● David Woolf'un Torah IQ adlı çalışmasından uyarlanmıştır. Tora hakkında 1500 bilmece içeren bu çalışma dünyanın her yerinde Amazon'dan temin edilebilir.